No. 1770 Zaterdag 1 December 1917. 34ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

Volle Aflaat en Biechtbrieven.

Van nog grooter belang is de opsomming der geestelijke gaven, die door den Paus zijn verleend; nauwkeurigheid en duidelijkheid laten hier niets te wenschen over. De geestelijke voorrechten zijn voornamelijk *vier* in getal, die ieder afzonderlijk kunnen verkregen worden.

Het *eerste* is een volle aflaat, — *plenaria remissio omnium peccatorum* — waardoor iemand, nadat hem de zonden vergeven zijn, door de kwijtschelding van alle tijdelijke straf volkomen Gods genade ontvangt. **Wat nu wordt er om dien aflaat te verwerven vereischt?** Alleen uitwendige werken, of ook verbetering des harten?...... „Om den aflaat te verdienen", zoo luidt woordelijk de *Instructio*, „moet ieder, die rouwmoedig gebiecht — *corde contritus et ore confessus* — of ten minste voornemens is, dit op den bepaalden tijd te verrichten, zeven kerken bezoeken, daartoe aangewezen door het wapen des Pausen, dat aan de kerkdeur is vastgehecht. In elke kerk moet hij godvruchtig vijfmaal het „Onze Vader" en vijfmaal het „Wees gegroet" bidden ter eere van de vijf wonden van O. H. J. C., door Wien onze verlossing is bewerkt, of eenmaal het *Miserere*, welke psalm zeer geschikt is, om vergeving der zonde af te smeeken." Bovendien moeten de aflaatpredikers in al hunne preeken met duidelijke woorden de geloovigen aanraden „om niet alleen te biechten, maar ook uit voegzaamheid en godsvrucht daags vóór de Biecht te vasten en den volgenden dag het H. Sacrament des Altaars te ontvangen." — Zooals voor iedereen blijkt, *veronderstelt* de aflaat hier de vergeving der zonden, maar is die niet; immers, zijn eenmaal de zonden vergeven door de Biecht, dan **kan van eene vergeving dierzelfde zonden door den aflaat geen spraak zijn.** Eveneens is het zonneklaar, dat de aartsbisschop uitdrukkelijk inwendige verbetering des harten tot voorwaarde stelt en niet, zooals dikwijls wordt verhaald, aflaten voor aalmoezen alléén veil had. Aanleiding tot deze laatste beschuldiging is waarschijnlijk een misverstand van de *tweede* genade.

Deze *tweede* genade bestaat in een *biechtbrief*, waardoor men van de grootste en zwaarste misdaden vergeving kan bekomen; voor dezen biechtbrief — de *Instructio* zegt het met ronde woorden — is de Biecht geen vereischte. „Habemus confitentem reum"! roept men wellicht uit. „Zondenvergeving zonder Biecht! Wat wil men meer?.... Wij antwoorden, dat voor een biechtbrief geen berouw vereischt wordt en de gevolgtrekking: „Zondenvergeving zonder Biecht," alleen onbekendheid verraadt met de leer en de gebruiken der katholieke Kerk. Om dit op te helderen veroorloove men ons eene korte uiteenzetting; de belangrijkheid der biechtbrieven, die in de aflaatquaestie een hoofdrol spelen, en de onwetendheid van vele andersdenkenden eischen dit volstrekt.

Ieder, die eenigszins met de geestelijke rechtsmacht der katholieke Kerk is bekend, weet, dat de rechtsmacht — potestas jurisdictionis — der biechtvaders zich niet over alle zonden uitstrekt, maar dat de Paus om gegronde redenen zich verschillende zware misdaden voorbehoudt; eveneens kan het hem niet onbekend zijn, dat eenige kerkelijke straffen, door den Paus voor sommige groote zonden bepaald, door den biechtvader in gewone gevallen niet kunnen worden opgeheven. Ten tijde van het jubeljaar en bij andere gewichtige gelegenheden geeft de Paus echter aan alle biechtvaders uitgestrekter macht; dan kunnen zij van zonden, wier vergeving de Paus zich had voorbehouden, — casus reservati — vrijspreken, en van straffen, door den Paus opgelegd, ontslaan. Dit heilzaam gebruik heerscht sinds eeuwen in de Kerk, alleen met dit onderscheid, dat tegenwoordig bij een jubilé de volmacht *onmiddelijk* aan de biechtvaders verleend wordt, terwijl vroeger deze *middelijk* gegeven werd door *biechtbrieven of confessionalia*. Een *biechtbrief* is derhalve GEEN KWIJTSCHELDING van zonden, maar alleen een diploom, waardoor iemand een biechtvader kan kiezen, die krachtens dit diploom de *macht ontvangt* om hem van kerkelijke straffen en van zonden, wier vergeving de Paus zich heeft voorbehouden, vrij te spreken.

Men neme hierbij wel in aanmerking, dat, wanneer de biechtvader **de macht *ontvangen* heeft om die zonden te vergeven,** hij die macht niet kan *toepassen*, zonder dat de biechteling in de daartoe noodige gesteltenis verkeert. Twee voorwaarden immers worden bij de *zondenvergeving* noodzakelijk vereischt; de **rechtsmacht in den priester en het berouw in den biechteling.** De eerste voorwaarde werd vervuld door den biechtbrief, maar tot de tweede was de geloovige altijd nog verplicht, zóó zelfs, dat een biechtbrief den zondaar van geen wezenlijk nut kon zijn, indien deze weigerde zich te bekeeren. Hieruit volgt, dat voor het *ontvangen* van een biechtbrief geen berouw vereischt wordt, maar wel voor de *toepassing*. Evenmin als thans voor het uitschrijven van een jubilé, **wanneer de Paus onmiddelijk aan alle biechtvaders uitgestrekter rechtsmacht verleend,** in de geloovigen berouw wordt vereischt, zoo werd ook destijds die gesteltenis niet gevorderd bij het overdragen dierzelfde macht door de geloovigen. Al volgde dit niet reeds uit de natuur der biechtbrieven, wij zouden tot staving tal van bewijsplaatsen kunnen aanvoeren, maar wij meenen te kunnen volstaan met de woorden van den beroemden theologant van het Trentsche concilie, Dominicus Soto, tijdgenoot en bestrijder tevens van Luther: „Er bestaat *geen twijfel*, of ieder, die een diploom ontvangen heeft, zij het dan ook in staat van doodzonde, kan van deze voorrechten gebruik maken, omdat het alleen privilegiën zijn, (om te biechten bij wien men wil) die aan wien ook kunnen worden toegestaan."

Geheel ongewettigd is daarom de gevolgtrekking door menig Protestant gemaakt, dat voor de *vergeving* der zwaarste misdaden geen *berouw* vereischt wordt. Iets anders toch is de *macht* om de zonden te vergeven, iets anders de *vergeving* zelve. Voor het eerste is van den kant der geloovigen geen berouw noodzakelijk, want deze macht heeft onmiddelijk betrekking op den biechtvader en staat buiten de Biecht; voor het laatste wordt het berouw altijd als noodzakelijke voorwaarde vereischt. Nog eens, opdat de biechtvader de *macht ontvange* om de zonden te vergeven, wordt geen berouw in de geloovigen gevorderd, maar wel opdat de zonden *hun vergeven worden*.

De algemeene leer der Kerk, die bij de zondenvergeving het berouw altijd en overal noodzakelijk veronderstelt, wordt door de biechtbrieven zelfs bevestigd. Vóór de absolutie-formule, die aan elken biechtbrief is toegevoegd en door den biechtvader moest worden gebruikt, wordt in de meeste dier brieven de Biecht uitdrukkelijk vernoemd bijv: „Formula absolutionis plenariæ *præmissa confessione*." — Behalve de macht om te ontslaan van de „casus reservati" en de kerkelijke straffen, verleende de biechtbrief den biechtvader nog eenige faculteiten, betreffende het veranderen der geloften, het toedienen der H. Communie enz.

De *derde* genade bestond in eene bijzondere deelneming aan alle goede werken, die in de H. Kerk geschieden: aan alle Heilige Missen, bedevaarten, gebeden, aalmoezen, verstervingen, enz. Voor het verkrijgen van deze genade was, geheel in overeenstemming met de katholieke leer, de Biecht geen voorschrift. De goede werken immers, die door de rechtvaardigen verricht worden, kunnen voor den zondaar voordeelig zijn; niet alsof zij hem verdienstelijk zijn, of voor zijne straffen kunnen voldoen, maar in zoover de goddelijke Barmhartigheid, door de goede werken van Gods vrienden bewogen, — de congruo per modum impetrationis (bij wijze van voorspreking) — den zondaar alles schenkt, wat voor zijne bekeering noodzakelijk is.

De *vierde* genade heeft alleen betrekking **op de overledenen; zij bestaat uit een vollen aflaat voor de** geloovige zielen in het vagevuur. Om dezen aflaat te verdienen was een aalmoes voldoende; berouw of Biecht werden geenzins vereischt. — Na hetgeen wij vroeger over den aflaat voor de afgestorvenen gezegd hebben, behoeft dit geen toelichting; alleen merken wij aan, dat deze vierde genade met de derde dikwijls op één confessionale staat, dat tegen een bepaalde aalmoes werd uitgereikt.

Ten slotte volgen nog verschillende volmachten voor den sub-commissaris om te dispenseeren in de kerkelijke „irregularitates", in huwelijksbeletselen wegens bloedverwantschap, enz.

Merkwaardig getuigenis.

De Nederlandsche Gustaaf Adolf-vereeniging staat niet bepaald sympatiek — om het maar heel zacht uit te drukken — tegenover de katholieken.

Strijd tegen Rome is wel het eigenlijke doel dezer organisatie.

Des te merkwaardiger mag daarom heeten, wat in een 26 Sept. ll. te 's-Hertogenbosch gehouden vergadering der Vereeniging door den voorzitter, prof. L. Knappert, over de Katholieke Kerk werd gezegd.

Hij sprak o. m.

Al te goedkoop ware het Rome en het protestantisme tegenover elkander te stellen als uitwendige praal en innerlijke kracht zonder meer. Of hoe? Zullen wij met onzen nuchteren eeredienst niet erkennen, dat van den roomschen ritus en kerkepracht eene wijding kan uitgaan, die niet maar de zinnen streelt, maar ook het hart dichterbij voert? Zullen wij, verdeeld en versplinterd niet de kracht erkennen van eene kerk, wier eenheid in den diepsten grond ook wel niet ongeschokt bleef, maar die toch groot genoeg is om tot machtoefenen bekwaam te zijn? Zullen wij, die geen biecht willen, omdat wij geen priester willen, die in den naam Gods absolutie schenkt, niet gedenken, dat schuldbelijdenis aan een wijs en vroom man vaak aan benauwde harten ten zegen is geweest en ze neigde tot de vrees van 's Heeren naam? En zullen wij, die trachten naar een geloof, dat alleen rechtvaardigt voor God, maar weten, dat veler geloof niet hooger klimt dan tot zekere begrippen, die noch verootmoedigen noch heiligen, zullen wij niet de waardij zien van die werken van barmhartigheid, waarbij wel de hoop is op een hemelsch tegengeschenk, maar meteen die erbarming, die ook in den Samaritaan brandende werd?"

Dat in een vergadering van een vereeniging, als de bovengenoemde, de voorzitter zich gedrongen voelde een dergelijk getuigenis af te leggen spreekt boekdeelen.

Het Pauselijk initiatief en de neutralen.

Het Huigezin schrijft hierover het volgende:

Kon over het pauselijk vredesvoorstel een wereld-referendum worden gehouden, dan ware aanneming met een verpletterende meerderheid van stemmen verzekerd.

Niet enkel omdat het den weg tot den vrede effent, maar ook omdat het waarborgen schept om den vrede duurzaam te doen zijn.

De menschheid heeft van den oorlog zooveel ellende gezien en ondervonden, dat zij enkel gerust kan zijn en met hoop de toekomst tegemoet gaan, indien niet alleen de vrede wordt hersteld, maar ook maatregelen worden getroffen, die, menschelijkerwijs gesproken, een herhaling van de ramp, waaronder de wereld reeds drie jaar zucht, uitsluiten.

Niet de oorlog van thans, hoe ontzettend ook, is het bangste, maar het dreigend verschiet van nieuwe oorlogen en de rustelooze toebereidselen daartoe, — een wereld, die elk oogenblik gereed staat, menschenlevens zonder tal, welvaart en beschaving te vernietigen.

De menschelijke samenleving, die wereld heet, kan zoo min als de voortzetting van den oorlog zelf, de blijvende bedreiging met nieuwe oorlogen wenschen.

Daarom spreekt het voorstel des Pausen zoo sterk tot hart en verstand der beide volken.

Vooral de kleine volken, neutrale als oorlogvoerenden, hebben van deze nieuwe Magna Charta des Pausen alles te verwachten, en alles te duchten indien zij mocht worden afgewezen.

Zij, het allereerst, hebben met het pauselijk initiatief instemming te betuigen en het aldus te steunen.

De oorlogvoerende kleine volken verkeeren in een positie, die hun niet alle vrijheid laat, maar de neutrale kunnen zich vrij uitspreken en behooren het ook te doen.

In hun welbegrepen eigenbelang dienen zij zich om den Paus te scharen.

Er is geen sprake, er kan geen sprake zijn van partijkiezen ten gunste van een der oorlogvoerende groepen, indien neutrale staten ad haesie betuigen aan de Grondwet van den vrede, door den Paus ontworpen op den grondslag van het recht en de rechtvaardigheid.

De Paus kan misschien de instemming der neutralen missen — in zijn eenzaamheid stond hij wellicht nog grooter — maar de neutralen mogen deze gelegenheid om te getuigen voor groote beginselen, die ook hun behoud moeten waarborgen, niet ongebruikt laten voorbijgaan.

Voor ons land komt er dit bijzondere bij, dat Nederland het land is geweest der vredesconferenties en dat op onzen bodem het vredespaleis staat.

Samenwerking en overeenstemming tusschen den Paus en Nederland kon tot gevolg hebben, dat, droeg het initiatief des Pausen vrucht, hier te lande de vredesonderhandelingen werden gevoerd en de wereldvrede op Nederlandschen bodem werd gesloten.

Misschien zien de ongeloovigen en sceptici van toen thans reeds in, dat er goede redenen voor waren, een Nederlandschen gezant naar den H. Stoel te zenden en dat zijn ambt daar geen sinecure was noch is, noch in de komende dagen zijn zal.

De Vredesbeweging in Frankrijk.

Het uitvoerig Kamerverslag meldt over Ribot's woorden in zake de Pauselijke nota:

„Voor het niet-beantwoorden aan de Pauselijke nota hadden wij onze redenen. En we staan niet alleen: Engeland en Italië zijn het met ons eens geweest, en ook Petrograd.

Ik wil niet den oorsprong van die uitnoodigingen tot spreken zoeken; maar — waar zijn ze het best ontvangen? Waar wenscht men, dat wij zouden antwoorden en zouden preciseeren? Te zelfder plaatse, waar men ons tot dusverre niet heeft willen antwoorden. In Dec. ll. zijn wij niet te kort geschoten in moed en openhartigheid om aan Wilson onze oorlogsdoelen bloot te leggen. Alle Geallieërden hebben toen gesproken, maar aan de andere zijde van den Rijn heeft men niets willen zeggen.

Men kondigt het antwoord der Centralen aan. Wij zullen afwachten en zien. Wij hebben Rome, door bemiddeling van Engeland, instemmende met de Engelsche verklaringen zelf, meegedeeld, dat zoolang de Centrale mogendheden niet hun innerlijke gedachten uiten en niet zeggen wat zij willen en waarin zij willen toestemmen, wij niets te zeggen hebben; te meer, daar in de Pauselijke nota zelf, wat België betreft, de verklaringen allerminst het geweten van de wereld konden gerust stellen. Welk verlangen wij ook koesteren om te antwoorden en hoe groot ook onze eerbied zij voor het beroep van zulk een zijde tot ons gekomen, wij moeten ten slotte vóór alles aan Frankrijk en aan Frankrijk's belang denken.

Laat men tot ons spreken! Laat men ons zeggen, wat men wil en waarin men wil toestemmen! Wil men Elzas-Lotharingen teruggeven? Wil men, naar mogelijkheid, de aangerichte schade vergoeden? Aanvaardt men den Volkerenbond?"

Dan zullen wij bereid zijn te praten, weest daarvan verzekerd, maar alleen, wanneer wij de noodige waarborgen hebben en de zekerheid, dat men ons niet in een valstrik lokt."

Een Engelsche stem over den vrede.

De „Westminster Gazette" schrijft: Er zijn aanwijzingen, dat wij het laatste woord over 's Pausen vredesbemiddeling nog niet hebben gehoord.

Het blad verwijst naar een verklaring van de „Weser Ztg.", dat de Paus Duitschland zal vragen of Duitschlands antwoord op de Pauselijke nota ook op België van toepassing is. En Duitschland zal daarop bevestigend antwoorden.

Wij zullen wel doen, zegt de „Westminster," hieromtrent niets te gelooven, vóór het ons officiëel door de Duitsche regeering bevestigd wordt. Wel moet het de Duitsche regeering sinds haar antwoord aan den Paus duidelijk geworden zijn, dat louter algemeenheden, zonder bewijzen van de actuëele bedoelingen, den staat van zaken niets verder brengen. Asquith heeft terecht in zijn gedenkwaardige rede de Belgische kwestie den toetssteen genoemd van de goede trouw der Duitsche regeering en een duidelijk antwoord „ja" of „neen" geëischt omtrent dit vraagstuk.

Het behoeft niet gezegd, dat er nog andere oorlogsdoeleinden zijn, welke wij als eereschulden beschouwen. België echter is voor ons het meest treffende voorbeeld van Duitschlands wederrechtelijke overweldiging.

Zoolang wij niet met zekerheid den weg kennen, is het ons natuurlijk onmogelijk eenige vordering in die richting te maken."

Een Belgische stem.

Naar aanleiding van de vraag, of de Entente op de nota van den Paus zal antwoorden, schrijft Frans van Cauwelaart in „Vrij België" o.a.:

Wij zouden een stelselmatig stilzwijgen, hetzij van Frankrijk alleen, hetzij van geheel de Entente tegenover de Pauselijke vredesboodschap betreurenswaardig vinden, zoowel met het oog op den indruk naar buiten als op het effect op de strijdende volkeren zelf. Het wekt het vermoeden, alsof tusschen de Entente volkeren niet de noodige overeenkomst omtrent de grondslagen van den toekomstigen vrede zoude heerschen, of dat ook hunnerzijds oogmerken worden nagestreefd, die voor een openbaarmaking niet geschikt zouden zijn. Of, zoo Frankrijk alleen blijft zwijgen, dat binnenlandsche verhoudingen een onbevangene gedachtenwisseling met het Hoofd der katholieke Kerk onmogelijk maken. Al deze vermoedens zijn er echter

te veel. De Entente heeft er belang bij om naar buiten als een gesloten eenheid op te treden voor een vredesprogram, dat de goedkeuring kan wegdragen van het geweten der menschheid en door alle volkeren kan worden begeerd als de betrouwbare basis van de nieuwe volkerenorde. En zoo het noodlot van onzen tijd gebiedt, dat deze oorlog nog met een nieuwe wintercampagne wordt verlengd, dan is een onbewimpelde en grootmoedige oorlogspolitiek het eenige middel om de nieuwe offers der volkeren met bereidwilligheid te verkrijgen. Wij zouden het dus als een misstap beschouwen, dat de verklaring van Ribot als de difinitieve afdoening van de Pauselijke nota van den kant der Entente moest worden beschouwd."

Vervolgens bespreekt v. Cauwelaert de houding van België in deze en geeft als zijn meening te kennen, dat de Belgische regeering het Amerikaansche voorbeeld behoort te volgen en in elk geval antwoorden: België wil, trots alles, zijn afzonderlijk standpunt onder de strijdende naties en zijn bevoorrechte positie als onzijdige mogendheid onverzwakt handhaven. Onder de oorlogvoerende mogendheden staat Amerika, in rechtskundig opzicht, het dichtst bij België, daar het ook den strijd heeft aanvaard voor de bescherming van zijn rechten als onzijdige staat, maar het onderscheid tusschen beide blijft toch groot en geheel ten gunste van België's rechtseischen. Er kan dus voor ons geen enkele reden bestaan om de Pauselijke vredespoging niet met dankbaarheid te begroeten en op de meest welwillende wijze te beantwoorden.

Het is begrijpelijk, zoo eindigt v. C., dat onze regeering gewacht heeft tot na de bekendwording van het Duitsche antwoord om zich uit te spreken; het zou niet begrijpelijk zijn dat zij het langer zou verwaar loozen."

Een tweede vredesnota van den Paus.

Het „Giornale d'Italia" zegt: De Paus heeft bij zijn mededeelingen aan de regeering der entente van den officiëelen tekst der antwoorden van de centrale rijken op zijne nota van 1 Augustus een tweede nota gevoegd, waarin hij verklaart, dat hem gebleken is, dat Duitschland bereid is België en Noord-Frankrijk te ontruimen.

De Paus vraagt vervolgens aan de regeeringen der entente, of zij wenschen, dat hij aan Duitschland de vraag richt om de voorwaarden van deze ontruiming te preciseeren en biedt aldus direct zijn bemiddeling aan.

Het „Giornale d'Italia" zegt verder te weten, dat de plannen van Duitschland, aan den Paus bekend zijn, tengevolge van besprekingen, door de nuntius te München en de nuntius te Weenen met de Duitsche en de Oostenrijksche regeering gevoerd, zonder dat er eenigerlei overhandiging van verbale nota's heeft plaats gehad.

De inlichtingen, die den Paus in staat stelden aan de geallieërden te verzekeren, dat Duitschland bereid is België en de Fransche provincies te ontruimen, werden aan de H. Stoel verstrekt door de rapporten van de nuntii. Eén dezer rapporten zet nauwkeurig de voorwaarden uiteen, wat betreft België, niet als absolute voorwaarden, maar als voorwaarden, die te bespreken zijn bij de achtereenvolgende diplomatieke beraadslagingen.

Een rapport van den nuntius te Weenen zet de Oostenrijksche voorwaarden uiteen, ten opzichte van Italië.

In de tweede nota aan de entente-mogendheden zet de Paus bovendien uiteen, hoe hij zich zijn plan van ontwerping indenkt, n.l. door afschaffing van den militairen dienstplicht en instelling van een handels boycot tegen de schenders van de vredesverdragen. De boycot zou geproclameerd worden door een internationaal tribunaal, dat tot taak heeft de begane overtreding te constateeren.

Een meening van het Vaticaan?

De „Neue Zuricher Nachrichten" meldt, dat een hoog ambtenaar van het Vaticaan heeft verklaard dat, nu Duitschland zich heeft uitgesproken ten gunste van een wederzijdsche ontwapening en van de instelling van scheidsgerechten, het waanzin en een misdaad zou zijn, den oorlog nog langer voort te zetten.

Nieuwe Onderwijsverordening.

HOOFDSTUK III.

Van het gewoon en het meer uitgebreid lager onderwijs.

§ 1. Van het openbaar onderwijs.

a. Van de scholen.

Art. 33, 1ste lid, spreekt de noodzakelijkheid uit, dat van gouvernementswege in een voldoend aantal scholen gewoon lager onderwijs wordt gegeven. Naar plaatselijke omstandigheden wordt op die scholen ook les in Engelsch of Spaansch gegeven. Het onderwijs op de „districts" scholen zal voorloopig minder omvangrijk kunnen zijn dan op de „stads" scholen. Daarmede moet bij het samenstellen van het leerplan (zie art. 46 van het ontwerp) rekening gehouden worden.

Art. 34 legt den leerlingen de verplichting op, het onderwijs in alle vakken te volgen. Blijkbaar bestond deze verplichting niet dan voor scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs (zie art. 17 der verordening 1907). Het komt den Gouverneur wenschelijk voor zoowel verplichting als vrijstelling voor de scholen voor gewoon lager onderwijs in de verordening vast te leggen (vergelijk art. 38).

Art. 36. In de behoefte aan meer uitgebreid lager onderwijs op de overige eilanden kan, indien het getal leerlingen kleiner is, voorzien worden door het openen van leergangen (zie art. 85).

Art. 37. Daar de inwendige regeling eener school in dit ontwerp in hoofdzaak overgelaten wordt aan het hoofd der school met de overige onderwijzers, onder goedkeuring van den Inspecteur van het Onderwijs, worden in dit artikel de grenzen aangegeven, waarbinnen de „schoolvergadering" haar regelingen moet treffen.

Art. 38. Voor leerlingen, die naar Nederland of elders moeten om hun studie te voltooien, wordt het bepaalde in het 2de lid (vrijstelling van sommige vakken) van belang geacht.

Art. 39 De Inspecteur kan aan kinderen, die niet als leerlingen eener M.U.L.O.-school zijn ingeschreven, verlof geven tot bijwonen van het onderwijs in een of meer vakken, welke in de drie hoogste klassen worden onderwezen. Hierbij wordt gedacht aan leerlingen van normaallessen; kweekelingen bij het voorbereidend onderwijs; kinderen, die, uit Nederland of van elders gekomen, onderwijs genoten hebben, waarbij het volledige klasseonderwijs niet aansluit, enz.

Art. 42. De benamingen: hoofd der school en onderwijzer van bijstand zijn vervallen.

Art. 43. Na de invoering van de koepokinenting-verordening zijn van art. 21 het 4de en 5de lid overbodig geworden.

Art. 44 brengt de regeling der schoolzaken in handen van het hoofd der school, die met de overige onderwijzers overleg pleegt. Vaststelling geschiedt door den Inspecteur van het Onderwijs, die kennis moet nemen van de afwijkende meeningen der onderwijzers en daarom ook de bevoegdheid heeft om te wijzigen (zie ook blz. 10 en 40 van het rapport der Bevredigings-Commissie).

Art 45 is een uitwerking van wat in art. 55, 2de lid, onder b, der verordening van 1907 is bepaald omtrent het godsdienstonderwijs.

Bij de regeling der schooltijden wordt door het vrijgeven van uitdrukkelijk in de regeling genoemde uren gezorgd, dat de schoolgaande kinderen in de schoollokalen of elders godsdienstonderwijs van de godsdienstleeraren kunnen genieten. Omtrent die vrijgeving wordt overleg gepleegd op Curaçao tusschen den Inspecteur en de godsdienstleeraren, op de overige eilanden tusschen hen en den Gezaghebber. Bij verschil beslist de Gouverneur.

Art. 46 geeft eene uitvoerige omschrijving van wat het leerplan moet inhouden, waardoor verkregen zal worden, dat voor elke school een juist omlijnd programma wordt ontworpen door de onderwijzers, die het moeten uitvoeren en daarom elk voor hun klasse of klassen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Art. 47 laat het neutraliteitsprincip der verordening van 1907 onaangetast. Ontwikkeling der „lichamelijke vermogens" is noodzakelijk. Dit zal geschieden zoowel door de „nuttige lichaamsoefeningen en spelen" (vak i van artikel 5) als door het bijbrengen van gezonde begrippen over hygiëne, enz.

Art. 49 en 50. Het gaat niet aan de „schoolvergadering" der onderwijzers en de „bijeenkomsten" met de ouders der leerlingen, zooals in de verordening van 1907 is geschied, als een geheel te beschouwen. Elk krijgt een eigen regeling.

Ingezonden.

Uit de Benedendistricten van Curaçao.

't Blijft droog, kurkdroog hier beneden.

Zelfs bij de grootste optimisten begint de hoop op een goed oogstjaar te verminderen.

Uit 't inkrimpen van het bundeltje eten der schoolkinderen blijkt mij, dat armoe weer gauw voor de deur zal staan.

Toch willen de danspartijen nog maar niet van de lucht. De dansbazen varen daar natuurlijk niet kwaad bij, doch moeder de vrouw en kinderen zijn er de slachtoffers van.

Voor de aardigheid ben ik eens op informatie uitgegaan, om te weten te komen, hoeveel geld daarbij verkwist wordt; ik kwam tot de droevige ontdekking, dat bij een onlangs gehouden negerbal, aan entrée-gelden minstens 75 gulden werden opgestreken.

En dat onder menschen, die morgen of overmorgen weer van gouvernementswege gesteund zullen moeten worden.!

Van braspartijen en vechtpartijen, dikwijls daarmee annex, wil ik niet eens spreken. Enkel mag ik niet nalaten er bij te voegen, dat drie van zulke nachtelijke reunies, die mij nog versch in 't geheugen liggen, op vechtpartijen met verwondingen uitliepen. Aangezien door den HEG. Heer Gouverneur reeds een voorstel bij den Kol. Raad ingediend is, leef ik op hoop, dat spoedig, en liefst nog voor de a. s. Kerstdagen, dat misbruik maken van vrijheid zal kunnen worden tegengegaan.

Dat de veelvuldige uithuizigheid van vele Curaçaoënaars zulke partijen in de hand werkt, staat bij mij vast, en dit mag iets ter verontschuldiging bijbrengen.

Doch, dat soms would- be highlife menschen uit de stad, in eigen auto's komen afzakken, en deze braspartijen met hunne tegenwoordigheid vereeren, is van zeer verderfelijken invloed op onze buitenbevolking. Slecht voorgaan doet slecht volgen.

L. G. A. VAN HEGELSOM.

DE OORLOG.

NICOLAS LENINE, naar beweerd wordt zeer Duitsch gezind en geheel handelend onder Duitschen invloed, is het hoofd der Russische volkspartij, welke voor alles vrede wil en van geen doorvechten meer wil hooren. Deze volkspartij is op het oogenblik de baas en heeft van het recht van den sterksten gebruik gemaakt om aan de strijdvoerende Mogendheden een wapenstilstand voor te slaan, als voorbereiding tot een algemeene vredesconferentie. De Duitschers zijn natuurlijk aanstonds op dat voorstel ingegaan en zonden Grl. VON LUDENDORF naar Rusland om de besprekingen over den wapenstilstand te openen.

Doch ze deden nog meer. Ze zonden ook vertegenwoordigers van den Generalen Staf om te onderhandelen over de uitlevering der krijgsgevangenen.

Als LENINE werkelijk zulk een vriend van Duitschland is, als de tegenpartij voorgeeft dat hij is, zal hij ook hierin den Duitschers ter wille zijn, en dan krijgen de Duitschers en Oostenrijkers weer de beschikking over een millioen nieuwe mannetjes.

De verhouding van Rusland tot zijn bondgenooten wordt door dit alles van zeer vijandigen aard. Het sluit afzonderlijk vrede en stelt daardoor Duitschland in staat zijn vrijgekomen leger naar Italië en Frankrijk te sturen. Rusland staat opeens aan den kant van Duitschland, lijnrecht tegenover zijn vroegere bondgenooten.

Het mooiste van dit alles is, dat de Entente niet het minste vat heeft op Rusland. De partij van KERENSKY, tot dusverre als voorloopige regeering erkend, heeft uitgediend. De nieuwe partij der *Bolshewiki*, die op het oogenblik den baas speelt, voldoet aan het algemeene verlangen van het Russische volk, dat geen oorlog meer wil, handelt dus zeer democratisch, geheel in den geest der Entente welke voor de overwinning der democratische richting zegt te strijden.

De officiëele regeering van Rusland heeft niets te zeggen, de groote massa van het volk treedt zelf handelend op. Men heeft hier te doen met een nieuwe revolutie, die zich niet stoort aan de vroegere verbintenissen der regeering en de bestaanden stand van zaken gewoonweg omver gooit.

De Entente-mogendheden erkennen die den baas spelende partij niet, maar de Ver. Staten van N. America toonen zich niet zoo erg afkeerig. President WILSON heeft het voorstel van wapenstilstand in overweging genomen.

De toestand van anarchie in Rusland is oorzaak, dat bevolking en soldaten vreeselijk lijden door honger en koude. De partij der Donkozakken heeft beslag gelegd op de steenkolen, het graan en het goud. Wie in deze warwinkel weer orde brengen wil, heeft een reuzentaak te verrichten.

Zoo is de oorlog weer een nieuwe phase ingetreden. Rusland is nu heelemaal uitgeschakeld en de Duitschers en Oostenrijkers kunnen hun volle kracht gaan ontwikkelen bij de Piave en bij Kamerijk. In het Noorden van Frankrijk staat de Entente er zeer mooi voor. De slag bij Arras gaf hun een grooten voorsprong. Ze maakten 10,000 gevangenen. In Italië echter is de toestand niet zoo schitterend. Ze beginnen daar pas de Oostenrijkers tegen te houden. Nu dezen zulke groote versterking uit Rusland krijgen, konden zij weleens in staat blijken hun opmarsch verder door te zetten.

Of zou de wapenstilstand op alle fronten worden afgekondigd en alle strijdende partijen beginnen met over den vrede te onderhandelen?

Berichten uit de Kolonie.

Voor de Nieuwe Kerk.

Deze week werd weer toezegging gedaan van een beeld van O. L. Vr. van Lourdes. Ook ontving Monseigneur een paar vazen met kunstbloemen, een fraai bewerkten handdoek voor de Sacristie, een theeservies en een vogelenkooitje voor de pastorie.

Men ziet, aan alles wordt gedacht. Een eervolle vermelding hebben verder de handlangers verdiend, die gedurende het geheele jaar des Zaterdags vrijwillig een of twee kwartjes offerden voor den verderen afbouw der nieuwe kerk.

Jongens, Monseigneur is U allen zeer dankbaar voor die gulle gave. Gode loone het!

Eindexamen St. Thomascollege.

Bij het dezer dagen gehouden eindexamen in de vakken van den Handelscursus (Nederlandsche taal en correspondentie, Boekhouden, Handelsrekenen, Engelsche taal en corresp, Spaansche taal en Corresp.) slaagden 3 van de 4 leerlingen:

C. E. Sprockel; G. T. Vos. en G. E. Martijn.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Zilveren Jubilé.

Op 8 Dec. a.s. hoopt Frater M Gerontius, Directeur van het Fraterhuis op Aruba, het zilveren feest van zijn inkleeding te vieren. ZEerw. werd bij de oprichting van de Jongensschool op Aruba in 1914, aangewezen als hoofd. Vóór dien tijd was ZEerw. werkzaam geweest aan het St. Thomas-College sedert zijn aankomst in de kolonie op 3 Juni 1905.

Moge het den Jubelaar gegeven zijn nog lang te werken tot heil van onze jeugd!

St. Martinusgesticht.

De tentoonstelling van nuttige handwerken door de leerlingen der armenschool vervaardigd heeft heel wat belangstelling ondervonden. Wat waren die moeders gelukkig, dat haar dochters bij de Zusters geleerd hadden zelf haar ondergoed zoowel als haar jurken en hoeden te maken. Het was een lust al dat goed te bewonderen. Alles was zeer netjes genaaid en zag er keurig uit.

Zulk een school is toch een groote zegen voor de arme bevolking!

De tentoonstelling van fraaie handwerken, door de leerlingen der burgerscholen vervaardigd, was ook zeer mooi. Maar het aardigst van alles was de tentoonstelling in de Bewaarschool van alle schepen, stoelen, huizen, matten en mandjes etc. door de kleine kleuters zelf gemaakt als fröbelwerk. Wat waren ze trotsch op hun schepping!

Hoog bezoek.

De Gouverneur bracht gisterenmorgen, vergezeld van Dr. Waterman en zijn Militairen Adjudant, een bezoek aan de raffinaderij van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij in het Schottegat.

Kalenders.

Dit jaar zijn de Heeren J. & D. JESURUN de eersten geweest. Zij boden ons een kalender aan als reclame van PEAR'S zeep. Dank.

Ook ontvingen we 'n reclamekaart voor *Victor's* spreekmachines.

Voor de Chauffeurs.

In Augustus ll. werd bepaald, dat aan elk der leden van de commissie teneinde na te gaan en te onderzoeken of zij, die zich daarvoor aanmelden en den leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, voldoende bekwaamheid bezitten om als bestuurder van een motorrijtuig op te treden, en aan hen, die hieraan hebben voldaan, een verklaring daarvan af te geven, voor elken keer dat geëxamineerd wordt, eene vergoeding van vijf gulden zal worden uitgekeerd.

Teneinde deze onkosten eenigszins goed te maken, acht de Gouverneur het billijk, dat zij, die zich aanmelden om het examen af te leggen, daarvoor een klein bedrag in de koloniale kas storten. Een bepaling van gelijke strekking wordt gevonden in artikel 106 van het ontwerp-onderwijsverordening (Zittingjaar 1917-1918-23).

De Chauffeurs zullen bij vooruitbetaling vijf gulden storten ter verkrijgen van hun diploom, na afgelegd examen, en kunnen dan later nog eenmaal gratis een nieuw diploom krijgen.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 30 Nov. 1917.

AARDNOTEN (Pindas) per KG........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G......................	„ 0.08
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.80
id. per KG. 2e kw.	„ 0.20
HUIDEN per K.G..........................	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.............	„ 1,00
WOL per K.G................................	. 0.50
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G..................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	„
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	„ 3,75
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3.87½
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.80
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„ 6,20
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„ 12
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	
STROOHOEDEN (latal):	f.
Kwaliteit X per dozijn....................	f1,35
Kwaliteit X X per dozijn..................	f1,90

Officiëele berichten.

Aan den seinwachter C. F. C. van den Wal Arnemann is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend, en C. L. van der Gen is gedurende dat verlof belast met de waarneming der betrekking van seinwachter op het Waterfort alhier.

De kommies der belastingen C. M. Nuboer is in activiteit hersteld en benoemd tot kommies 2e klasse op Curaçao.

Aan den derde kommies 2e klasse der belastingen op Curaçao, W. R. van Eps, thans met verlof te Port au Prince (Haiti), is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den districtmeester van het 2e, 3e en 4e district van Aruba W. M. F. Kuiperi is om gewichtige redenen veertien dagen verlof naar Curaçao verleend,

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Aangeteekende stukken: Lodowica Albertus. Club Alemau, Gaspa Daal, William John, Leiba Manase, Thomas Reesman, Luisa Rigaud.

Gewoue stukken: Allegro & Ruseo, John Alexander, A. Burnet, J. C. Cannegate, J. Castillo, Cyril E. Daniel, Isavel Cormenares Carmon Danchi. Enriqueta de Leon, Angelica Deyker, Margarita Dragmont, Rogerio Espinosa, A. Fabio, J. H. Fechtenburg & Co., Alexander Gomez, Istela Gregorio. R. E. Higgius Katalina H. Laberts, Simon Leito A. Lockhart, A. Lugo & Co., Leiba Manase. Constancio Marti, R. Merroin, V. A. Miller, Ricardo Mogenes Chichita Molina. Antonia Montañez, Stefania Nicia, M. ON'eal H. Peterson M. A. Pretto Maria Alfredo Rodriguez Ermado Rots Ballon Sueek H. James Summersill E. Thomas C. A. Verhey H. Wam Corsica.

Een Jubilé.

Onder vele blijken van sympathie zoowel van zijne chefs als van zijne kameraden, mocht onze geachte landgenoot, de Heer H. G. MUSKUS, te Barquisimeto, Venezuela, den in November ll. den dag herdenken, waarop hij vóór 25 jaar geleden in

dienst trad bij de welbekende Duitsche firma BLOHM & Co. De locale pers aldaar zwaaide den waardigen landgenoot veel lof toe bij die gelegenheid.

Ook ons is 't aangenaam, den heer MUSKUS onze welgemeende gelukwenschen aan te bieden met zijn zilveren jubileum.

De Vrijmoedige.

Onze Uitvoer.

De gezamenlijke waarde der uitgevoerde artikelen bedroeg.

Eerste kwartaal	f	885,116.
Tweede „	„	652,025.
Derde „	„	541,760.

We gaan dus den kreeftengang. Onderzoeken we eens waaraan dat ligt en gaan we den uitvoer onzer voornaamste producten eens na.

Aan **Aloe** werd uitgevoerd:

Eerste kwartaal	fl.	17,023.
Tweede „	„	25,515
Derde „	„	48,724.

Hierbij constateeren we een steeds stijgende beweging, een sterken vooruitgang.

Dividivi.

Eerste kwartaal	fl.	18,725.
Tweede „	„	7,224.
Derde „	„	28,223.

Schommelend, met een neiging naar omhoog.

Geitevellen.

Eerste kwartaal	fl	32,981.
Tweede „	„	21,655
Derde „	„	15,567.

Sterk dalend. Verkoop slecht. En dat, terwijl er zooveel vraag naar leer is [illegible] ! Wie verklaart dat? Nu de vaart op Europa gestremd is, konden de huiden toch altijd nog uitgevoerd worden naar New York!

Strooihoeden.

Eerste kwartaal	fl	97,999.
Tweede „	„	84,817.
Derde „	„	125,254.

Het laatste kwartaal maakt weer veel goed, alschoon we ronduit moeten bekennen, dat voor oorlogstijd het heele jaar tamelijk goed is geweest. In 9 maand tijds werd er nog altijd voor ruim 300,000 Gld. aan hoeden uitgevoerd.

Huiden.

Eerste kwartaal	fl	8,557.
Tweede „	„	8,815.
[illegible] „	„	2,950.

Sterk dalend, zoo goed als zonder beteekenis voor den handel. Maar, we herhalen waarom is dat zoo geloopen; kon dat niet anders zijn? Ligt de schuld niet bij het gebrek aan activiteit?

Mest.

Eerste kwartaal	[illegible]	[illegible]
Tweede „	fl.	16,656.
Derde „	fl.	22,415.

Of we dezen handel moeten toejuichen, weten we niet. Kan al die mest niet met veel grooter voordeel gebruikt worden om eigen dorren bodem vruchtbaar te maken? Laat men eens onderzoeken, hoe of men op Barbados daar mede werkt.

Steenkolen.

Eerste kwartaal	fl	512,110
Tweede „	fl	361,265
Derde „	fl	228,560

[illegible] In het derde kwartaal werd [illegible] 300,000 Gld. minder aan steenkolen verkocht, waardoor het nadeelig verschil met het eerste kwartaal volkomen wordt verklaard.

Hoe jammer deze achteruitgang in onzen kolenhandel ook is, we weten allen, dat deze achteruitgang uitsluitend aan den oorlog te wijten is. We maken er ons dan ook in het geheel niet ongerust over. Al[illegible] kom na di oorlog!

Zout.

Eerste kwartaal	[illegible]	[illegible]
Tweede „	fl.	35,[illegible]
Derde „	fl.	25,098.

Er was tamelijk veel verkoop van zout in vergelijking ten minste met de [illegible] jaren. Vroeger was die handel [illegible] veel levendiger. Op het oogenblik [illegible] er in Europa zeer groot gebrek aan zout. Konden we het er maar [illegible] brengen!

Summa summarum [illegible] onze achteruitgang maar schijn, deze kan gereduceerd worden tot den kolenhandel alleen. En tot de geitevellen en huiden! Over het algemeen staan we er goed voor en mogen al tevreden zijn, dat onze handel in oorlogstijd niet nog niet meer belemmering ondervindt.

BURGERLIJKE STAND.

St. MARTIN, N.-G.

GEBOORTEN.

	Mannel.	Vr. gesl.	In echt.	B. echt.
Juli	3	4	3	4
Augustus	4	2	4	2
September	2	4	1	5
Totaal	9	10	8	11

Totaal generaal	3e	kwartaal	19,	2e	kw.	27,	1e	kw.	13.
In echt	3e	„	8,	2e	„	9,	1e	„	7.
Buiten echt	3e	„	11,	2e	„	18,	1e	„	6.

STERFGEVALLEN.

	Mannel.	Vr. gesl.	Levenl. in echt.	b. echt.
Juli	1	2	0	0
Augustus	2	1	0	0
September	4	2	0	1
Totaal	7	5	0	1

Totaal generaal	3e	kwartaal	12,	2e	kw.	18,	1e	kw.	8
Levenloos aang. in echt.	3e	„	0,	2e	„	3,	1e	„	0
Buiten echt	3e	„	1,	2e	„	0,	1e	„	0
Sterfgevallen	3e	kwartaal	13,	2e	kw.	21,	1e	kw.	8

De bevolking van St. Martin nam in het 3e kwartaal toe met 6 zielen, in het 2e ook met 6, in het eerste met 5, gedurende de eerste 9 maanden van het loopende jaar met 17.

HUWELIJKEN.

Juli	0
Aug.	1
Sept.	5

Totaal 6 huwelijken 3de kw. 2 in het [illegible] 9 [illegible]

O. W.

§ 1. Zoowel in het Moederland als in Nederlandsch Indië en Suriname heeft men zich verplicht gezien, ten einde aan de groote uitgaven, middelijk of onmiddelijk in verband staande met den oorlogstoestand, eenigermate het hoofd te bieden, buitengewone, tijdelijke heffingen in het leven te roepen.

Deze kolonie heeft zich tot dusverre, door een gelukkigen samenloop van omstandigheden, niet voor de noodzakelijkheid [illegible] verband met den oorlogstoestand (crisis uitgaven) geplaatst gezien. Met uitzondering van de maatregelen ter geregelde voorziening van de bevolking met eenige eerste levensbehoeften, behoefde het Bestuur tot dusverre geen maatregelen in verband met den oorlogstoestand te treffen, die offers van eenige beteekenis van de koloniale kas vergden.

Toch kan het niet anders of de storende invloeden, welke de oorlogstoestand op het gebied van handel en verkeer heeft uitgeoefend en in den laatsten tijd in klimmende mate uitoefent, hebben ook op het budget dezer kolonie hun stempel gedrukt. Verscheidene middelen — om slechts de voornaamste te noemen: drankaccijns, uitvoerrecht mijnproducten en loodsgelden — brachten veel minder op dan anders het geval zou zijn geweest.

Het komt den Gouverneur dan ook voor, dat, waar Nederland, Nederlandsch Indië en Suriname reeds zijn voorgegaan, ook voor deze kolonie de tijd is aangebroken, om het beginsel in toepassing te brengen dat wie in deze tijden van ontbering en nood voor zoovelen, in de omstandigheid [illegible] zijne inkomsten te vermeerderen of te zien vermeerderen, verplicht is een deel van zijne meerdere inkomsten af te staan voor de behoeften van het algemeen. De rechtmatigheid van dat beginsel springt in het oog, wanneer men nagaat hoezeer de levenskosten van het overgroote deel der bevolking zijn toegenomen en voor hoevelen dat tevens gepaard is gegaan met vermindering van inkomsten.

§ 2. In Nederland, waar de administratie der belastingen, ook in verband met de verplichting tot aangifte van het vermogen en de inkomsten, over uitgebreide gegevens beschikt, is men er toe kunnen overgaan eene belasting op de oorlogswinst te heffen, d. w. z. op de vermeerdering van inkomen of winst, middellijk of onmiddellijk in verband staande met den oorlogstoestand. Daar bedraagt de belasting (met vrijstelling van de eerste f 2000) 30% van de vermeerdering.

Onze belasting-administratie beschikt niet over de noodige gegevens, om met eenige nauwkeurigheid den aard of den oorsprong van genoten inkomsten of behaalde winsten te bepalen.

Op het voetspoor van Suriname, waar men zich voor dezelfde moeilijkheid als hier geplaatst heeft gevonden, heeft de Gouverneur daarom gemeend te moeten voorstellen alle vermeerdering van inkomen of winst te treffen, die, onverschillig uit welke oorzaak voortvloeiende, behaald is na het uitbreken van den oorlog. Dit komt niet onbillijk voor als men bedenkt, dat er een groot vermoeden bestaat, dat vermeerderingen van inkomen of winst van meer dan f 2000 (dit bedrag wordt in het Ontwerp als minimum belastbare vermeerdering voorgesteld) op de een of andere wijze te danken zullen zijn aan de groote veranderingen in het verkeer en de behoeften, welke de oorlog heeft teweeg gebracht.

§ 3. De belasting welke thans wordt voorgesteld heeft een uitgesproken tijdelijk karakter (artikel 22 van het Ontwerp). Bij zulk een tijdelijke heffing, en nog wel van de overwinst boven 2000 kan uiteraard bij het bepalen van den belastingvoet een andere maatstaf worden aangelegd, dan wanneer het duurzame heffingen onder normale omstandigheden betreft. De belastingvoet kan dan veel hooger zijn.

Aan den anderen kant mag niet uit het oog worden verloren, dat de vermeerdering van inkomen of winst behaald is onder normale omstandigheden, veelal misschien als gevolg van bijzonderen durf en ondernemingsgeest. Diezelfde abnormale omstandigheden, durf en ondernemingsgeest, die in het eene geval tot gunstige resultaten hebben geleid, kunnen een volgende maal echter tot geheel tegenovergestelde uitkomsten leiden. Deze overweging moet, meent de Gouverneur, weer tot matiging stemmen.

De Gouverneur heeft na rijpe overweging gemeend eene belastingvoet van 10% te moeten voorstellen. Teneinde te voorkomen, dat door deze heffing een druk zou worden opgelegd daar, waar hij, in aanmerking genomen de zeer aanzienlijk gestegen levenskosten, niet gedragen kan worden, heeft hij gemeend kleine inkomens van deze belasting vrijgesteld te moeten laten. Inkomens, die, ook na de vermeerdering, niet meer bedragen dan f 4500, zullen buiten deze buitengewone heffing vallen.

Wat het tijdstip der inwerkingtreding der verordening betreft, moge de Gouverneur er op wijzen, dat in de zusterkolonie Suriname, aan een gelijksoortige belasting als de hier voorgestelde, terugwerkende kracht is verleend tot 1 Januari 1915. Voor deze kolonie behoeft echter z. i. niet zoo ver gegaan te worden. De jaren 1914 en 1915 waren, zooals men zich wel herinnert, jaren van ongekende droogte en misgewas, slap scheepvaartverkeer en kwijning van den handel. Een aanslag over die jaren zou maar geheel enkele namen kunnen tellen.

§ 4. *De financiëele uitkomsten.* Volgens gemaakte becijferingen kan de opbrengst van deze belasting, voor wat betreft de bijzondere personen, gesteld worden op rond f 17,000.

Wat de opbrengst betreft van de belasting der lichamen kan nog geen bedrag vermeld worden wijl de gegevens over 1917 alsnog niet voorhanden zijn.

§ 5. Uit den aard der zaak moet het ontwerp zich in hoofdzaak aansluiten aan de inkomstenbelastingverordening 1916. Waar zulks echter mogelijk was is, wat de technische bepalingen betreft, de Nederlandsche wet op de oorlogswinstbelasting gevolgd.

Eene belangrijke afwijking van de inkomstenbelastingverordening vertoond alleen de regeling van de belasting der in de kolonie gevestigde lichamen. Bij de aangehaalde verordening worden de bedoelde lichamen — met uitzondering van stichtingen en societeiten — belast naar hunne uitdeelingen (dividenden). Voor de thans voorgestelde belasting kan, wegens haar tijdelijk karakter, bovengemelde regel niet gevolgd worden. De bedoelde lichamen zouden anders, door het reserveeren van de winst of door ruime afschrijvingen gedurende een paar jaar, de belasting geheel kunnen ontloopen. Deze belasting zal daarom niet geheven worden van de *uitdeelingen* maar van de gemaakte *winst* zooals dit bij de inkomstenbelasting reeds geschiedt ten aanzien van stichtingen, societeiten en alle buitenslands gevestigde lichamen.

Ook ten aanzien van de aanslagregeling is, in navolging van Suriname, afgeweken van de beginselen van de inkomstenbelastingverordening. De aanslag zal n.l. niet door eene commissie maar door den Inspecteur worden opgelegd. Voor het meerendeel der aanslagen toch is de berekening der vermeerdering van bloot werktuigelijken aard, de eigenlijke aanslag geschiedt door de commissie van aanslag voor de inkomstenbelasting. Voor de enkele aanslagen, die zelfstandig zullen moeten worden opgelegd, komt het niet noodig voor eene commissie in de zaak te betrekken.

HAVEN-NIEUWS

VAN 24 NOV. — 8 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Philadelphia	J H Bethel	28 Nov	La Guayra	29 Nov	New York
Merida	A Johanson	28 „	Maracaibo	28 „	Maracaibo
Oranje Nassau	G D Nieman	25 „	Tucacas	25 „	New-York
Zulia	E Cole	1 Dec	New York	1 Dec	Maracaibo
[illegible]	G Bremen	23 Nov	Amsterdam	24 Nov	Paramaribo
Merida	A Johanson	2 Dec	Maracaibo	2 „	La Guayra
Merida	A Johanson	5 „	La Guayra	6 „	Maracaibo
Caracas	H Hichborn	5 „	New York	6 „	La Guayra
Zulia	E Cole	6 „	Maracaibo	6 „	New York
Nickerie	A R Nuboer	30 Nov	Sta Lucia	30 Nov	Tucacas
Willem I	J v d Borden	6 „	Paramaribo	7 „	New York
Mimir	Hopland	5 „	New York	6 „	Maracaibo
Nickerie	A R Nyboer	5 „	Tucacas	5 „	New York
Don Alberto	Arvelo	22 Nov	Aruba	24 Nov	Maracaibo
Samson	Bul	14 Oct	Missisipi	21 „	Maracaibo.

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Lady H	21 Nov	Aruba	*Camia H*	21 Nov	Maracaibo
Abeona H	21 „	Pampatar	*Lady H*	22 „	Aruba
Uruguay I	22 „	Guadeloupe	*Carlota*	22 „	Maracaibo
M Leoncita	22 „	Aruba	*Meteor*	24 „	Mayaguez
Refugio V	23 „	Pto Cabello	*Alix*	23 „	Vela de Coro
Meteor	23 „	Vela deCoro	*M Leoncita*	24 „	Aruba
2a Maria C	23 „	Rio Hacha	*Nestor Je*	24 „	Pto Colombia
Gacela H	24 „	Maracaibo	*Lady H*	24 „	Aruba
Claudina V	25 „	La Guayra	*V Alegre D*	27 „	Sto Domingo
Rufina V	25 „	Pto Cabello	*Clara C*	26 „	Rio Hacha
Rita Otilia V	26 „	Vela deCoro	*Rufina*	26 „	Aruba
Frieda H	27 „	Maracaibo	*Dreadnought*	28 „	Bonaire
Dreadnought	27 „	[illegible]	*Marina*	29 „	Martinique
Graciosa V	28 „	Maracaibo	*Rita Otilia*	29 „	Vela de Coro
Vesta H	28 „	Bonaire	*2a Maria*	29 „	Rio Hacha
Manode Dios V	28 „	Maracaibo	*Abeona*	30 „	Barbados
Nereida H	29 „	Maracaibo	*Frieda*	30 „	Maracaibo
Marina V	29 „	Maracaibo			
Brion V	29 „	Maracaibo			

Buitenland.

AMERIKA.

Waarom wij in oorlog zijn.

Duitschland heeft Amerika gedwongen, zooals het feitelijk de geheele wereld gedwongen heeft, om zichzelf met de wapens te verdedigen. Wij voeren dezen oorlog omdat Duitschland ons den oorlog opgedrongen heeft.

Amerika is een vreedzame natie; wij hebben geen begeerte naar verovering, geen wensch naar annexatie van grondgebied; wij verdedigen ons zelf tegen Duitschland, omdat het keizerlijke Duitsche gouvernement een programma begon uit te voeren dat de vernietiging van alle Amerikaansche instellingen beteekende.

Toen wij ten slotte inzagen dat Duitschland oorlog tegen ons voerde, hadden wij meer dan 225 Amerikanen, waaronder vele vrouwen en kinderen, zien dooden door Duitsche duikbooten; hospitaalschepen waren in den grond geboord, en ongewapende steden gebombardeerd. Madailles werden geslagen ter eere van het zinken der Lusitania, de moorddadige handeling waardoor zoo vele van onze vrouwen, mannen en kinderen hun leven verloren; Duitsche officieële personen hadden de Vereenigde Staten, een neutrale natie, als een vijand behandeld; werkstakingen werden georganiseerd in dit land; fabrieken werden opgeblazen; pro-Duitsche nieuwsbladen werden gesticht en gesubsidiëerd, en haat tegen Amerika werd stelselmatig gezocht over te brengen onder de in het buitenland geboren inwoners. Elke poging werd gedaan om ons in moeilijkheden te brengen met Japan en Mexico. Onze herhaalde protesten werden beantwoord met beloften en uitleggingen die weinig beter waren dan beleedigingen.

Het keizerlijke Duitsche gouvernement vaardigde ten slotte de onbeperkte vernietiging van neutrale schepen in volle zee uit.

Een politiek van schrikbewind is stelselmatig door het keizerlijke Duitsche gouvernement toegepast sinds het uitbreken van den Europeeschen oorlog. Verdragen die in den weg stonden van de Duitsche militaire plannen, werden geminacht, vrouwen en kinderen zijn met onbeschrijfelijke brutaliteit behandeld, de edelste kunstwerken zijn verwoest en gevangenen zijn gesmaad en mishandeld en de burgerlijke bevolking ter dood gebracht en gedeporteerd.

Dat is de reden waarom Amerika in den oorlog gegaan is ter verdediging van Amerikaansche eer en Amerikaansche rechten. Hadden wij iets anders gedaan het zou zijn geweest het opgeven van onze souvereiniteit, en wij zouden in het eind gedwongen zijn geweest om een geweteslooze en roofzuchtige autocratie te bestrijden — een autocratie die volgens eigen erkenning in dezen oorlog is voor schadeloosstelling, vergrooting van gebied en voor algeheele controle over de wereld. Ons succes beteekent, dat onze kinderen en onze kleinkinderen in staat zullen zijn vrede te genieten.

Een Proklamatie van den President.

De Tweede Vrijheidsleening geeft aan het volk der Vereenigde Staten een andere gelegenheid om hunne fondsen af te staan aan hunne regeering en om het vaderland te helpen in den oorlog.

De militaire macht der Vereenigde Staten is gemobiliseerd en georganiseerd om een doodelijken slag te geven aan de autocratie ter verdediging van geschonden Amerikaansche rechten en voor de zaak der vrijheid.

Billioenen van dollars worden vereischt om de dappere mannen te wapenen, te voeden en te kleeden die nu zich opmaken om te strijden voor ons vaderland, en te helpen dè naties met welke wij gemeene zaak gemaakt hebben tegen een gemeenschappelijken vijand.

In te teekenen op de Vrijheidsleening is voldoen aan een vaderlandschen plicht.

Met het oog daarop heb ik, Woodrow Wilson, President van de Vereenigde Staten van Amerika, Woensdag, den 24sten October a.s. aangewezen als Vrijheidsdag, en dring er bij het volk opaan om zich aan te verzamelen in hunne onderscheidene kringen en elkander en aan het Gouvernement dat het volk vertegenwoordigt te beloven algeheelen en volledigen financiëelen steun.

In den namiddag van dien dag worden in elke stad, dorp of gehucht in het geheele land patriottische vergaderingen gehouden onder de algemeene aanwijzing van den Minister van Financiën, en onder de rechtstreeksche leiding van de Vrijheidsleenings-Commissies, die door de Lands-Reserve banken zijn benoemd geworden.

Het volk heeft op edele wijze den oproep voor de Eerste Vrijheidsleening beantwoord door eene overinschrijving van meer dan 50 per cent.

Laat het antwoord op de Tweede Leening nog schooner zijn, en het bedrag der inteekening zoo groot dat het aangemerkt kan worden als eene verzekering van ongeëvenaarde ondersteuning om de harten der mannen te sterken, die het vuur van den strijd in het aangezicht zien voor ons.

Laat de uitslag van deze Tweede Leening zoo indrukwekkend zijn en klemmend, dat het eene vingerwijzing zal zijn voor het gansche keizerrijk van onzen vijand wat Amerika van plan is te doen om dezen oorlog tot eene voor haar triomfantelijke beslissing te brengen.

Met de bedoeling om te kunnen deelnemen in de feestviering van den Vrijheidsdag zullen door heel het land allen employees wier diensten kunnen worden gemist, vanaf 12 uur 's middags vrijaf worden gegeven op 24 October a.s.

Ten getuige daarvan heb ik hieronder mijne handteekening gezet en het zegel der Vereenigde Staten daaraan laten hechten.

Gedaan in het district Columbia dezen 12en dag van October in het jaar onzes Heeren een duizend negen honderd en zeventien en van de onafhankelijkheid der Vereenigde Staten van Amerika het een honderd twee en veertigste.

w. g. Woodrow Wilson.

Voor den President,

w. g. Robert Lansing,
Staatssecretaris.

Het katholieke België

heeft een droevig tooneel te zien gegeven. Uit Antwerpen wordt aan het *Hbl.* geschreven over activistische relletjes.

Kardinaal Mercier zou den voorlaatsten Zondag in de St. Joriskerk een preek houden. Er stond heel wat volk aan den ingang geschaard, en ook in de kerk verdrong zich een dichte menigte tot in het portaal. Toen de Mechelsche bisschop (Red. C.) in volle ornaat uit de pastorij trad om zich naar den tempel te begeven, juichte de menigte hem toe, toen plots van uit een groepje activisten, waarbij naar men zegt, eenige jonge priesters zich bevonden, gejouw en gefluit opgingen. Er werden strooibriefjes geworpen waarop gedrukt stond: „Heilige Lutgardis, patronesse der Vlamingen, geef Vrij Vlaanderen een Vlaamschen bisschop"

Dit alles wekte de ergernis op van de andere omstanders, en er werden al spoedig klappen uitgedeeld. Een gevecht in regel ontstond, en de politie moest er met het blanke wapen op los.

Toen de bisschop de kerk verliet, begon het spelletje opnieuw, ditmaal echter met grooter heftigheid, doordien de menigte ondertusschen sterk was aangegroeid. Er vielen stokslagen, er werd met steenen gegooid, arrestaties hadden plaats, en twee activistische betoogers moesten, zwaar gekwetst, naar het naburige St. Elisabethgasthuis worden overgebracht.

En *Het Vlaamsche Nieuws* keurde deze treurige dingen *goed.*

Het blad schrijft;

Wij vragen ons af, wat er zou gebeurd zijn, schrijft *Het Vlaamsche Nieuws* indien de Vlaamschgezinden van de komst van den Kardinaal waren onderricht geweest. Z. E. zou dan blijkbaar nog meer gezien en gehoord hebben „hoe hij op de handen wordt gedragen."

Laat de Belgisch regeering maar voort gaan met Vlaamsche aalmoezeniers af te zetten, en kardinaal Mercier drijve zijn onvaderlandsch franskiljonisme tot het uiterste, én regeering én Kardinaal zullen er de gevolgen van dragen.

En een der medewerkers plaatste een artikel, getiteld: „'t Begin van de straf", waarin hij het waagt te schrijven:

Mgr. Mercier is niet langer bisschop en priester. Hij is een hoveling die hier de Haversche regeering vertegenwoordigt.

Hij is niet de vader van het katholieke Vlaanderen, hij is de aanvoerder van de franskiljons, van de Vlaamschhaters.

Al wat Vlaamschvijandig is volgt hem: niet slechts de nobiljons, niet alleen de hoogere verfranschte standen; niet alleen de hoogere geestelijkheid, welke nooit stond op de zijde van 't volk, doch op die van macht, gezag en rijkdom, waar er voordeel te vinden is; niet alleen de ontvlaamschte burgerij, de bank- en beursmagnaten, de O. W. Commercemannen en katoenbarons van allerlei veeren, maar ook framassons, semieten en baatzoekende kosmopolisten scharen zich achter dien Waal.

Verleden Zondag werd Mgr. Mercier, te Antwerpen uitgefloten.

Ge moogt het goed- of afkeuren, gij zult het in 't vervolg niet meer verhinderen.

Zijn priesterkleed en kerkelijke waardigheid beschermen hem niet langer, omdat hij die zelf ontwijdt met tegen het recht van zijn volk op te staan en algemeene aanvoerder te worden van het franskiljonism.

Hij werd uitgejouwd; hij is niet meer taboe. De laatste uiterlijke eerbied kreeg een knak en de tooverkring is gebroken. Waar hij ook verschijnen zal, zullen de gevoelens, die hij inboezemt, tot uiting komen.

Zijn waardigheid is niet meer veilig in Vlaardingen.

Zijn paleis zal voortaan beschermd moeten worden tegen het Vlaamsche volk en een zône neutre zal getrokken dienen te worden waar hij verblijft."

Wat zullen ze gnuiven, de Duitschers en de Belgische vijanden van 't katholiek geloof, als ze dit lezen.

Pater Callenaert O. P. schrijft in het laatst aangekomen nummer van *De Stem uit België.*

„Wij mogen zeggen, dat al de Vlamingen katholiek geboren zijn, dit wil zeggen van katholieke ouders geboren, katholiek gedoopt en opgevoed, hoevelen hebben niet dat geloof afgeworpen? Het getal heidenen, praktische heidenen, onder katholiek-gedoopten is verbazend. Laat ons niet in geestdrift hymnen zingen over de katholiciteit van ons volk. We zouden de katholiciteit kunnen doodzingen lijk het gebeurde met „la fille aînée de l'Eglise." Wij moeten durven de werkelijkheid inzien, daar ligt de redding."

Mgr. Rutten heeft volgens de *Libre Belgique* zich verklaard *tegen* de activisten, *tegen* de Duitsche Universiteit te Gent en *tegen* de Bestuurlijke scheiding.

Aan de *L. K.* wordt uit Antwerpen geschreven:

Er is hier onder den naam „Door 't Kruis naar 't Licht" met de kernspreuk: „Alles voor Vlaanderen; Vlaanderen voor Christus", een vereeniging gesticht waarvan het doel is:

a. herstel en behoud van innig Christelijk Vlaamsch leven in het huisgezin;

b. behoud of teruginvoering van de Nederlandsche taal als voermiddel bij onderwijs, opvoeding, richting, bestuur en omgang in de Katholieke gestichten van allen aard en graad;

c. loutering van de Nederlandsche taal bij haar gebruik, zoowel in huisgezin, school en kerk, als in elke instelling met katholiek-godsdienstig levensinzicht;

d. behoud of teruginvoering van de Nederlandsche taal als voer- en omgangsmiddel zoowel in het innerlijk en bestuurlijk leven van alle kerkelijke, godsdienstige, beschuttende, weldadige en maatschappelijk of openbaar leven, alsook in hunne betrekkingen met openbare besturen en bijzonderen, en in hunne onderlinge betrekkingen, zoo schriftelijke als mondelinge;

e. handhaving van het Vlaamsch Recht tegenover alwie in voormelde middens, er tracht inbreuk op te maken of te kort aan te komen;

f. indeeling van het Kerkelijk bestuur in eenerzijds uitsluitend Vlaamsche en anderzijds uitsluitend Waalsche bisdommen, afgebakend naar de ambtelijk-verbeterde taalgrens en stellig met Brussel en omgeving bij de Vlaamsche gewesten toehoorig.

De onderteekening van de toetredingsaanvraag geldt als een verklaring van Roomsch katholieke geloofsbelijdenis, met naleving van dezelver leering en voorschriften op het gebied der dogma's, zeden en godsdienstige regeltucht.

Het voorloopig bestuur bestaat uit eenige bekende Vlamingen, waaronder ook bekende uit de oude beweging van vóór den oorlog.

Engeland.

Een rede van Churchill.

Churchill, de minister van munitie, heeft onlangs te Londen een rede gehouden, waarin hij o.a verklaarde:

Nu wij het einde van de vierde campagne van den vreeselijken oorlog naderen, zeide Churchill, richten wij al ons denken en al onze energie op de maatregelen tot verzekeren van een beslissende overwinning in de vijfde campagne. Wij allen wenschen den vrede, maar het is niet de tijd om daarover te spreken. We zijn thans in de onstuimigste periode van den oorlog en in de daarop volgende zullen de stuiptrekkingen der volkeren allerhevigst zijn.

Thans is het niet de tijd om te spreken over vrede, maar over Britschen wil, Britsche kracht, Britschen plicht.

Er is geen verschil tusschen den vrede, waarover Asquith de vorige week sprak en den vrede dien Wilson eischt, want beider doel is de vernietiging van het Pruisische militarisme. Dit doel echter is nog niet bereikt. Wij weten niet, hoe groot de moeilijkheden van Duitschland zijn, en hoe nabij de ineenstorting is, maar op dit oogenblik heeft die ineenstorting nog niet plaats gehad. Wij staan nog tegenover dezelfde heerschappij, die gedurende 40 jaren een gewapende basis was van roof zucht, voorzien van alle hulpbronnen der wetenschap, die Elzas-Lotharingen van Frankrijk los scheurde, België en Servië onder den voet trad, die schepen spoorloos in den grond boort, oorlog voert tegen vrouwen en kinderen, giftige gassen en brandende vloeistoffen als wapens gebruikt en de wereld met zijn spionnen vult.

Den oorlog onnoodig te verlengen — zoo besloot de minister — ware een groote misdaad, vrede te sluiten zonder dat het doel bereikt is, ware erger, namelijk een vergissing, welker gevolgen voor de menschheid ernstiger zouden zijn dan zelfs die van de misdaad.

Oostenrijk.

Politieke rede van minister Czernin.

Aan een maaltijd, hem aangeboden door minister Wekerle, heeft de Oostenrijksche minister van Buitenlandsche Zaken, Czernin, een rede gehouden, waarin hij allereerst sprak over den schitterenden militairen toestand van de bondgenooten en erop wees welk een belangrijk aandeel aan de roemvolle gevechten in het bijzonder de Hongaren hebben. Vervolgens den politieken toestand besprekende gaf hij te kennen, dat Oostenrijk, Hongarije het een plicht acht zich te stellen aan de spits der vredesbeweging en al het mogelijke te doen om haar welslagen te bespoedigen.

Als grondslagen bij het sluiten van den vrede gaf de minister een viertal beginselen aan.

Het eerste beginsel — zoo zeide hij — was het verplichte internationale scheidsgerecht en algemeene ontwapening te land. Zoo is het tweede beginsel dat van de vrijheid der zee en de ontwapening ter open zee. Ik zeg met opzet: open zee, want ik breid het denkbeeld niet uit tot de straten en geef gaarne toe, dat voor zeeën verbindende straten bijzondere voorschriften zullen moeten gelden. Zijn deze twee eerste, zooeven genoemde beginselen vastgesteld en gewaarborgd, dan vervalt ook elke grond voor territoriale waarborgen. En dit is het derde beginsel: een nieuwe internationale rechtsbasis.

Deze gedachte ligt ten grondslag aan de verheven nota, welke de paus tot de geheele wereld heeft gericht.

Wij hebben geen oorlog gevoerd om veroveringen te maken en koesteren geen plannen om volkeren te onderdrukken. Wanneer de internationale ontwapening, waarnaar wij van ganscher harte verlangen, door onze vijanden van thans wordt aanvaard en een feit wordt, dan hebben wij geen territoriale waarborgen van noode. In dat geval kunnen wij afzien van vergrooting van de O.-H. monarchie, vooropgesteld natuurlijk, dat ook de vijand ons eigen gebied volkomen ontruimd heeft.

Het vierde beginsel moet zijn vrije economische werkzaamheid voor allen onvoorwaardelijk; vermijding van een a.s. economischen oorlog.

Rusland.

Het „Garnizoen" te Tomsk.

Omtrent het garnizoen te Tomsk schrijft de „Russkoje Slowo", volgens berichten uit Stockholm: Van de 23.000 soldaten, welke het garnizoen groot is, bevinden zich ongeveer 3000 in de kazerne, 7000 met verlof en van 13.000 weet men niet waar zij zich bevinden. Geen der soldaten wil op wacht gaan, uitgezonderd de wacht bij de garnizoenskas. Dit laat men hun echter om begrijpelijke reden niet toe en laat deze wacht betrekken door officieren.

Geen Amerikaansche hulp voor Rusland.

Naar „Svenska Dagbladet", volgens berichten in Duitsche bladen uit Petrograd verneemt, is de poging, het Russische verkeerswezen en de legerproviandeering met Amerikaansche hulp te reorganiseeren, gefaald, en ondoorvoerbaar gebleken. De hoofdoorzaak ligt in den afkeer en het wantrouwen der Russen tegen elke vreemde hulp in het eigen land.

De „Roeskoje Wolga" kenschetst, volgens dezelfde berichten, den toestand van het verkeerswezen als hopeloos. Op 18 September bedroeg het aantal defecte locomotieven 25 pct., dat der onbruikbare spoorwegwagens 78 pct. De in de koleninindustrie heerschende anarchie bedreigt het verkeer met plotselingen stilstand. Door het verlies der uitstekende bij Riga gelegen spoorwegwerkplaatsen zijn de reparatiegelegenheden weer sterk ingekrompen.

De verwarring in Rusland.

Volgens het „Journal de Genève" heeft Frankrijk zijn munitieleveranties naar Rusland stopgezet, daar het ontschepen te Archangel onmogelijk was door den verwarden toestand. Volgens hetzelfde blad zijn van de 9 millioen Russen, die oorspronkelijk in het Russische leger waren, nog slechts 1 millioen gewapend.

Rusland.

In de week van 14 tot 20 Sept. hebben in het geheel 49.866 personen St. Petersburg op het Nicolai-station verlaten. Tengevolge van de te St. Petersburg en omstreken heerschende onveiligheid en de vrees voor nieuwe onlusten, heeft het Amerikaansche gezantschap alle te St. Petersburg wonende Amerikanen verzocht zich op het consulaat-generaal te melden en daar hun adres en het aantal van hun familieleden op te geven.

KOEPOKINENTING.

Openbare zitting op 4 December van 3—5 uur des namiddags in het gymnastieklokaal van de Hendrikschool.

Aldaar zal kosteloos worden ingeënt, terwijl personen boven den leeftijd van 14 jaar door zich te laten vaccineeren per hoofd f 0,25 cent kunnen bekomen.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst

3—3 Waterman.